

БЮДЖЕТ для громадян

скільки насправді грошей у громади?

Слово голови громади

Шановні земляки!

В Україні відбуваються суттєві зміни. Однією з основних змін стало впровадження реформи децентралізації. У результаті цього було створено нашу громаду. Тепер ми маємо прямі міжбюджетні відносини з Державою. Бюджети громад суттєво збільшилися, що дозволило за рахунок бюджету розвитку здійснювати зміни в освіті, медицині, інфраструктурі, молодіжній політиці, культурі та послугах в сфері ЖКГ.

Нам є чим пишатися. Наша громада впевнено лідирує серед інших об'єднаних територіальних громад області в плані збору податків. Ми є третьою громадою в області за розміром реверсної дотації. Тобто ми є не реципієнтом, а донором.

Наприклад, згідно з Проектом Закону про Державний бюджет України на 2019 рік держава планує через реверсну дотацію вилучити в нас 23 млн 346, 6 тис. грн. Більше в області вилучається тільки у

Миколаєва та Южноукраїнська. Фактично Галицинівська громада незалежна ні від державного ні від обласного бюджету. Важливо, що на адміністративні витрати (утримання апарату) Галицинівська громада витрачає з власного бюджету чи не найменше серед усіх ОТГ України.

Кожен громадянин Галицинівської громади може прийняти участь у формуванні бюджету участі (громадського бюджету, бюджету сільських ініціатив), оскільки це частина коштів сільського бюджету, щодо якої мешканці села самостійно обирають на що їх витрачати шляхом голосування, результати якого мають пряму дію, незалежно від волі чиновників та депутатів.

В тому числі в наступному році у нас буде проваджено парсипаторний бюджет.

Бюджетна термінологія (переклад з мови бюрократів)

Є сфери в яких через слово сиплють незрозумілими термінами. Наприклад, людині яка не має відношення до банківської сфери, будь-який дячко з Волл-Стріт зможе задурити голову, засипавши її професійною термінологією. І першою реакцією стає «я не можу цього навіть зрозуміти, краще взагалі не в'язуватись сюди». Часто таких метод отримуються і вітчизняні чиновники. Тому пропонуємо вам кілька моментів, які дозволять краще розуміти заплутану бюрократичну мову:

Державний і місцеві бюджет

У кожного міста (або громади) свій, окремий бюджет. Він існує окремо від державного. Навіть якщо в державній скарбниці не вистачає мільярдів, у якогось міста може бути купа «вільних» грошей. І навпаки - в державі все може бути добре, а якесь місто ледве зводитиме кінці з кінцями.

Дотація

Це грошова допомога від держави місцевому бюджету. Гроші на щось. Давати її можуть з десятків різних причин. Але фраза «дотаційний регіон» звучить зневажливо, бо найчастіше дотації роздають саме найбільш населеним пунктам, просто на їх утримання.

Реверсна дотація

Для відбирання коштів часто придумують найкрасивіші назви. От і придумали назвати вилучення грошей з бюджетів міст і громад, які перевищують норму, «дотацією навпаки». Як казали в одному старому фільмі "щоб ніхто не здогадався". Тож реверсна дотація - це коли держава не дає, а забирає гроші в громади.

Субвенція

Це гроші конкретно на якусь ціль. Їх незаконно витрачати на будь що крім того, на що вони призначені. Наприклад, освітня субвенція може витрачатись тільки на навчальні заклади, субвенція на соціальну допомогу - тільки на виплату пільг і т.д.

Бюджет України

990 мільярдів

Це 2970 м3 грошей, якщо складати купюрами по 500 гривень

Це 135 616 000 середніх заробітних плат в Україні

А ще це сума на яку Україна має прожити цілий рік...

Бюджет Миколаєва

4,3 мільярди

Бюджет Галицинівки

109 мільйонів

Бюджет громади: звідки беруться гроші

Із зарплат

Скільки в бюджет? 68,7 МЛН

Що це за податок? Податок на доходи фізичних осіб. Його платять кожен працюючий у розмірі 18% від своєї заробітної плати.

Із земельних ділянок

Скільки в бюджет? 4,1 МЛН

Що це за податок? Збір за кожен земельну ділянку у власності. Сума сплати залежить від площі. Точну формулу встановлює місцева влада.

Від акцизів

Скільки в бюджет? 165 тисяч

Що це за податок? З кожної проданої пачки цигарок, пляшки спиртного, чи літру бензину йде акциз у бюджет.

109,9
Мільйонів
весь бюджет
Галицинівської громади
у 2018 році

Субвенції від держави:
на освіту 17,6 мільйони
на медицину: 5,6 мільйони
на інфраструктуру: 3,8 мільйони

Від підприємців

Скільки в бюджет? 4,2 МЛН

Що це за податок? Підприємці і ФОП платять так званий «єдиний податок». Це або 5% від доходу, або 20% від мінімальної заробітної плати.

Із нерухомості

Скільки в бюджет? 1,7 МЛН

Що це за податок? Збір з кожного об'єкту нерухомості: житлових будинків, офісів, складів, магазинів, присадибних будинків, сараїв і т.д.

Від держави

Скільки в бюджет? 30,5 МЛН

Що це за податок? Держава передає у кожне місто і громаду кошти на освіту, медицину, інфраструктуру, субсидії та соцвиплати.

Це багато, чи мало? А як у інших?

В Україні більше 700 об'єднаних громад. Перед створенням нової, перш за все обговорюються її майбутні фінансові можливості. Відносно багата громада кожного року має гроші на декілька проектів розвитку - найчастіше це або ремонт пари шматків доріг, або реконструкції якоїсь зі шкіл і дитсадочків. Більш бідним залишається залежати від державних дотацій.

Центральний офіс реформ при Міністерстві регіонального розвитку має дані про кожен громаду в Україні. Там збирають інформацію по площі, кількості мешканців, доходам бюджету,

та багато-багато іншого. На основі всіх цифр вони формують рейтинг всіх громад в Україні. Називається «Рейтинг фінансової спроможності». Перші три місця у цьому рейтингу займають великі громади Дніпропетровської області - Слобожанська, Вербківська і Богданівська.

Галицинівська громада посідає 9 місце у цьому списку. Як би кому не здавалося, а це хороший результат і головне - показник потенціалу. Грошей у бюджеті більше, ніж у інших, тому важливо ці гроші правильно витратити.

9 місце з 705 громад України за рівнем фінансового забезпечення бюджету у 2018 році

311км² площа громади
Це 189 місце з 705 громад в Україні

Всього 7% бюджету йде на зарплати службовцям
Це один з кращих показників в Україні

у 8,8 раз зріс бюджет після створення ОТГ замість окремих сільрад

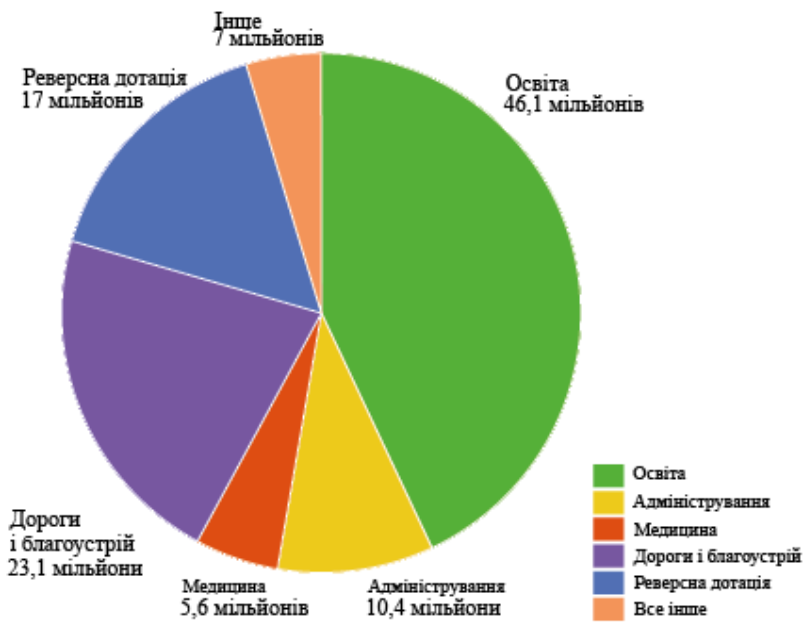

7,7 тисяч жителів
329 місце за населеністю серед громад України

Більше 13 мільйонів видатків на дороги і вуличне освітлення

Видатки громади: куди йдуть гроші?

Освіта 46,1 мільйонів

У Галицинівській громаді зараз 10 навчальних закладів. Освіта по всіх містах і громадах України є найвитратнішою сферою з усіх. Наразі, на утримання навчальних закладів йде чи не половина бюджету.

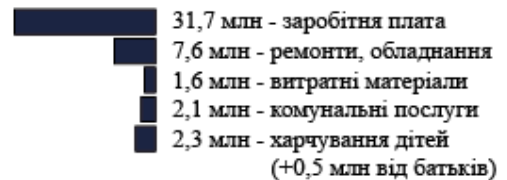

5 шкіл
859 учнів
202 працівники

5 дитсадків
309 дошкільнят
93 працівники

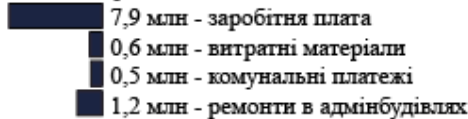
Витрати:

Адміністрування 10,4 мільйони

Це видатки на зарплату чиновників, бухгалтерів, інших працівників селищних рад, а також на утримання адміністративних будівель.

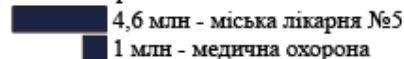
Витрати:

Медицина 5,6 мільйонів

У громаді немає своїх лікарень, тому кошти на сферу охорони здоров'я передаються у районний бюджет і бюджет Миколаєва.

Витрати:

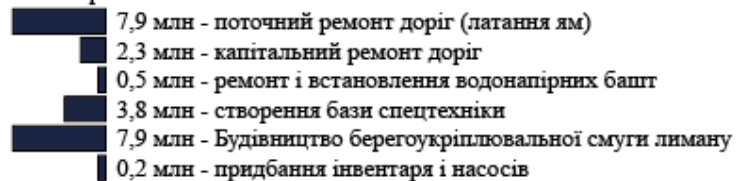
Реверсна дотація 17 мільйонів

«Забери в багатого - віддай бідному». У громад, які мають бюджет більший за норму забирають частину грошей і розподіляють між тими, хто сам заробляє менше норми. Цього року у Галицинівки заберуть 17 мільйонів 84 тисячі гривень.

Дороги і благоустрій 23,1 мільйони

Цей пункт включає у себе всі проекти з будівництва у громаді, заплановані на 2018 рік. Перш за все це дорожні роботи. Крім цього гроші будуть витрачені на вуличне освітлення. Додатково планується створити базу спецтехніки та замітнини обладнання на водонапірних баштах.

Витрати:

Де мають відбуватись дорожні роботи:

- с.Лупарево (вул. Кооперативна, Сільська, Шевченко)
- с.Лимани (вул. Будівельників провулок до вул. Центральна)
- с.Галицинове (вул. Пирогова, Набережна, Степова, Шевченко)
- с.Українка (вул. Новостройна, Гуменюка, Степова)

Пріоритети на 2019 рік:

1. Центр безпеки громадян в с.Галицинове
2. Міні футбольне поле в с.Прибузьке (На базі Прибузької ЗОШ)
3. Будівництво сучасної амбулаторії в Галицинівській ОТГ
4. Три філії Центра освіти для дорослих на базі бібліотек і сільських клубів у с.Українка, с.Лимани, с. Лупарево
5. Поточні ремонти, або оновлення дорожнього покриття доріг місцевого значення і міжсільського зв'язку Галицинівської громади

Як відбувається бюджетний процес

1 етап

Складання проекту бюджету

Коли?

Липень-вересень

Підготовка бюджету починається чи не за півроку до вступу його у силу. Проект готується на основі минулорічних даних та прогнозів. Жителі можуть подавати свої пропозиції при підготовці проекту бюджету.

4 етап

Звітування і аналіз

Коли?

Щоквартально і в кінці року

Кожні три місяці, а також після закінчення року, по витраченим коштам складається звіт. На основі показників у цих документах робляться прогнози і складається проект бюджету на наступний рік.

2 етап

Розгляд та прийняття

Коли?

Жовтень - грудень

До початку жовтня до Верховної Ради вноситься проект Бюджету України на наступний рік. З цього часу стають відомими цифри надходжень від держави і починають розглядатися місцеві бюджети.

3 етап

Виконання бюджету

Коли?

Впродовж року

Прийнятий бюджет - не значить незмінний. Протягом року він може коригуватися, якщо грошей надходить більше або менше запланованого. Можна подавати пропозиції щодо перерозподілу коштів.

Чому вигідно знати багато про бюджет своєї громади?

Наразі відбувається бум децентралізації. Для більшості людей, які напрому не стикаються з державним управлінням він може проходити непомітно. Але і держава, і що ще важливіше - іноземні донори почали вкладати кошти у розвиток громадської активності на місцях.

Одним з основних ноу-хау останніх років стали «бюджети участі». Тепер частина грошей має виділятися на проекти, які придумують самі жителі. Суми на такі проекти дають в межах кількох десятків або сотні тисяч гривень. На ці гроші можна запропонувати суспільно корисні ідеї:

Через все це важливо контролювати як можна більше процесів і рішень, які приймають найближчі до вас чиновники. Але чому люди цього не роблять?

1. Лінь. Значний демотиватор – це наша лінь. Людина схильна до компромісів із собою. Іноді краще «відмазатися», ніж зробити. Причому, відмазатися не перед безпосереднім начальством, а перед собою. «Я це зроблю завтра»: якщо немає чіткої мети – можна сміливо говорити про те, що ви, в кращому випадку, будете думати вже бюджет наступного року. Як нейтралізувати цей демотиватор – не тема цієї статті. Проте – це факт. Шукайте вихід. Діліться досвідом. Всі ми люди, і ця проблема –

спільна.

2. Побожовання. Іноді здається, що у нас не вистачає класичного набору: знань/вмін/навичок. Цей демотиватор легко знімається першим успіхом. Повірте, колись (хай і вигаданий) великий Шерлок Холмс спочатку теж проводив своє перше розслідування. Це вже потім про нього став писати Ватсон. Все починається з малого, і щоб вміти щось робити добре - треба почати і робити хоча б якимось. Великими не народжуються.

3. Конформізм. Чим більше ми живемо, тим більше нам не хочеться псувати відносини з іншими людьми. Нам завжди незручно запитати чиновника, куди він витрачає гроші платників податків. В запитаннях немає нічого поганого. Тим більше зараз, коли весь бюрократичний апарат «стоїть на вухах» і згідно законодавства має відповідати навіть на будь який незручний запит. Але для цього питання треба задати.

4. Зневіра. «Від нас нічого не залежить» – такі настрої демотивують нас. Демотивують суспільство. Роблять безперспективною країну. І часто може здатися, що вони виправдані. Це не завжди так.

5. Час. Нам завжди ніколи. Звісно, є багато цікавіших і нагальніших справ, ніж «кошмарити» службовців своїми питаннями та ідеями. Але від цього залежить майбутнє суспільства. Якщо кожен почне робити все від нього залежне так, як треба - поступово все налагодиться.

Цікаві факти і міфи про бюджет

• Серед країн світу за розміром бюджету (за даними 2017 року) лідирує США з доходом у 3,3 трільйони доларів.

• Україна стоїть на 58 місці серед країн світу. Схожі з нашим бюджетом у Марокко, Люксембургу та Оману.

• Американський мільярдер Уоррен Баффет заробляє майже стільки ж, як вся Україна.

• Щоб перевезти наш держбюджет готівкою у стогривневих купюрах, знадобиться щонайменше 1400 КамАЗів.

• На утримання Президента (включно з адміністрацією) і Верховної Ради бюджетні витрати становлять 2,6 млрд. гривень. Кілька мільярдів - це типовий бюджет міста «трьохсоттисячника», якими є більшість обласних центрів.

• Будівництво та реконструкції, що затягуються на роки, можуть коштувати бюджету мільярди гривень. Наприклад, реконструкція Маріїнського палацу у Києві триває вже десять років. 2018 року на неї виділять 200 млн гривень.

Бюджетний міф №1: Бюджет наповнюють великі підприємства
Податок на прибуток підприємств – це лише близько 10% всіх надходжень. Більшу частину бюджету наповнюють люди: купуючи товари, платячи за послуги і просто зі своєї зарплатні.

Бюджетний міф №2: Більшу частину бюджету розпилюють
Бюджет страждає не стільки від розкрадання вже зібраних коштів, скільки від їх недоотримання з «тіньової економіки». Обсяг «тіні» оцінюється у 45% ВВП – а це неотримані 650 млрд гривень. Оцінка «розпилів» в 10-20 разів менша.

Бюджетний міф №3: Я ніяк не можу контролювати бюджет
Головний страх тих, хто намагається нажитися на державних коштах – це публічний розголос. Тому чим більша увага прикута до державних фінансів, тим легше протидіяти корупціонерам і тим менше стає тих, хто ризикує «пилляти» казну.